పతిత – పవిత్రత

సి. ఆనందారామం

1980 యువ దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక

ప్యూన్ టేబుల్ మీద పెట్టిన స్లిప్ని మరోసారి చదువుకుంది శ్యామల.

'కుసుమ కుమారి' తలపైకెత్తి "ఆవిడని లోపలికి పంపించు" అంది.

కాసేపట్లో స్ప్రింగ్ డోర్ తెరుచుకుని లోపలకు దొర్లుకుంటూ వచ్చింది కుసుమకుమారి. ఆ పేరుకూ ఆవిడకూ ఏ విధంగానూ సంబంధంలేదు. మనిషి గుండ్రంగా తయారయింది. పొట్ట బాగా పెరిగింది. తల మూడొంతులు నెరసింది. కళ్ళచుట్టూ నల్లని రేకలు. చిబుకం క్రింద సంచిలా వ్రేలాడుతున్న చర్మం – లోపలకు వస్తూనే అనవసరంగా నవ్వుతూ అసహజమైన ఆప్యాయత తెచ్చిపెట్టుకున్న కంఠంతో "శ్యామలా బాగున్నావా?" అంది.

శ్యామల కళ్ళజోడులోంచి ఒకసారి గంభీరంగా చూసింది. ఆ చూపులకు తెచ్చిపెట్టుకున్న కుసుమ నవ్వు ఎగిరిపోయింది. ఎదుటి వ్యక్తుల అంతరాంతరాలలో రహస్యాలన్నీ లాగి బయట పడేస్తున్నట్లుగా వున్నాయి ఆ చూపులు.ఒక్కసారిగా ఉక్కిరి బిక్కిరి అయిపోయినట్లనిపించింది కుసుమకి.

గుటక మింగి "నేను గుర్తులేనా?" అంది కొంత నీరసంగా అక్కడికే ఏదో చనువు చూపించబోతూనే.

"గుర్తున్నారు" నిదానంగా అంది శ్యామల. కావాలని బహువచనం పలుకుతూ. అలా పలకటంలోనే కుసుమ ఎంత దూరంలో ఉండాలో తెలియజేస్తూ.. బిత్తరపోయింది కుసుమ అప్పటికప్పుడు అక్కడినించి పారిపోవాలసినది కాదు. ఈ అవమానం దిగమింగుకోవలసిందే. అవమానం.. అవమానం తనకు శ్యామల చేసిందా? శ్యామలకు తను చేసిందా?

ఒక్కసారి ఇద్దరి కళ్ళూ కలుసుకున్నాయి. ఇద్దరి మనసులలోనూ ఒకే భావన. కుసుమ కళ్ళు వాల్చేసుకుంది. ఇంక భరించలేక పోయింది. తన హేండ్ బేగ్ చేత్తో పట్టుకుని "వెళ్తాను" అంది వడిలిపోయిన ముఖంతో.

"కూర్చోండి కుసుమగారూ వచ్చిన పని చెప్పండి. నాకు చేతనయితే తప్పకుండా సహాయం చేస్తాను" అప్పుడే మ్రోగిన ఫోన్ ఒక చేత్తో అందుకుంటూ మరొక చేత్తో రుమాలుతో ముఖం అద్దుకుంటూ నిర్లక్ష్యంగా అంది. ఆమె మాటలలో నిర్లక్ష్యం, అహంకారం అర్ధ మవుతున్నా సహాయం చేస్తుందన్న ఆశతో, ఆలాగే కూర్చుండిపోయింది. ఫోన్‌లో ఎవరితోనో నవ్వుతూమాట్లాడసాగింది శ్యామల. ఆమె ఫోన్‌లో మాట్లాడుతున్నంతసేపూ చవటముఖం వేసుకుని కూర్చుంది కుసుమ. ఫోన్ పెట్టేసి, ఏవో ఫైల్స్ మీద సంతకాలు పెడ్తూ తల ఎత్తకుండానే "చెప్పండి" అంది.

ఈ ధోరణి చాలా ఇబ్బందిగా ఉంది కుసుమకి. శ్యామల కాస్త తల ఎత్తి నవ్వితే ... మరి కాస్త స్నేహంగా మాట్లాడితే తను వచ్చిన పని చెప్పటానికి హాయిగా వుండేది.

ఇప్పుడు అసలు అక్కడినుంచి లేచి పారిపోవాలనిపిస్తోంది. ఆ పని చేయగలిగితే ఎంత బాగుండును? అలా ప్రవర్తించలేని తన బలహీనతకు తిట్టుకుంటోంది. అలా కూర్చుండిపోతోంది.

శ్యామల తన వాచ్ చూసుకుని "మరో పది నిముషాల్లో నాకు మీటింగ్ వుంది, వెళ్ళాలి" అంది. కాలింగ్ బెల్ నొక్కి వచ్చిన ప్యూన్‌తో ఏదో పని చెప్పింది.

కుసుమ గొంతు తడారిపోతోంది.

"మా అబ్బాయి బి.ఏ పాసయ్యాడు. ఫస్ట్‌క్లాస్ వాడికి ఏదైనా ఉద్యోగం.."

శ్యామల గలగల నవ్వింది.

"ఉద్యోగాలు నా కొంగున మూట కట్టుకున్నానుటండీ"

కుసుమ మాట్లాడలేకపోయింది. గుటక మింగింది. ఆశ పీడిస్తోంది. రెండు చేతులూ జోడించింది.

"మీరు తలుచుకుంటే ఎలా అయినా అవుతుంది. కాస్త పుణ్యం కట్టుకోండి. చల్లని వేళ దీపం పెట్టి మీ పేరు తలచుకుంటాం.."

"చల్లనివేళ దీపం పెట్టి నా పేరు తల్చుకుంటారా? ఎందుకండీ? కారవ నరకంలో మగ్గిపోవటాకా?" నిరసనగా శ్యామల అంటుంటే కుసుమ ముఖం వడిలిపోయింది. వంచిన తల ఎత్తలేక పోయింది.

"సరే మీ అబ్బాయిని రేపు బయోడేటాతో నా దగ్గరకి రమ్మనండి. నేను వెళ్ళాలి" అని లేచింది శ్యామల.

"తప్పకుండా! తప్పకుండా పంపుతాను.మీకు చాలా చాలా థాంక్స్" వంగి నమస్కరించింది కుసుమ.

వేగంగా పోతున్న అంబాసిడర్ కార్లో వెనక్కు జార్లగిలబడి తనలో తను నవ్వుకుంది శ్యామల. ఈనాడు వంగి నమస్కారం చేసిన కుసుమ ఆనాడు ఏమంది?

"సారీ శ్యామలా నువ్వు మా ఇంట్లో ఉండడం మావారికి ఇష్టంలేదు. ఇలాంటి విషయాలు కుటుంబాలకు ఎంతో అప్రతిష్ట తెస్తాయి" అంది. అవును తనవల్ల కుటుంబానికి అప్రతిష్ట అంది. ఒక మరబొమ్మలా పతిదేవుడి ఆనంతి శిరసావహించి తనను చిన్ననాటి స్నేహితురాల్నిని నిరపరాధి అని నిశ్చయంగా తెలిసినదానిని నిర్దాక్షిణ్యంగా బయటకు తరిమేసింది. ఇలా మరబొమ్మలా బ్రతుకుతూ తమను తాము పతివ్రతలమ ని అభినందించుకుంటున్నారు. తను అలాంటి మరబొమ్మ కాలేనందుకే ఆనాడు "కుటుంబాలకు అప్రతిష్ట" తెచ్చే మనిషి అయింది. ఈనాడు ఆ పతిదేవుడే ఈమెను వెళ్ళమన్నాడు కాబోలు తన దగ్గరికి. ఈ పతివ్రతా శిరోమణి పతి ఆజ్ఞ శిరసావహించి వచ్చింది, తన దగ్గరకి.

ఆనాడు తను చేసినదానిలో తప్పేముందీ? తప్పేమీ లేదని ఈనాటి తన చరిత్ర చెపుతూనే వుంది. కాలం మారింది, మారింది అంటారు. ఏం మారింది? ఆడపిల్లకి ఇరవై ఏళ్ళు రాగానే పెళ్ళి చేయాలనే తల్లిదండ్రుల ఆరాటం మారలేదు. పెళ్ళయ్యాక అత్తింటి కాపురంలో అసలు మార్పులేదు. తనకు ఇరవైయ్యేళ్ళు నిండాక బి.ఏ పాసయ్యాకే పెళ్ళయింది. అయితే మాత్రం ఏం లాభం? అనేక ఆంక్షలతో ఆడపిల్లల కాలేజీలో చదివి తెచ్చుకున్న ఆ డిగ్రీతో సంపాదించుకున్న లోకజ్ఞానం ఎంత? పెళ్ళంటే సంసార జీవితమంటే రచయిత్రుల నవలలా వుంటుందనుకుని ఎంతో సరదా పడింది. ఉత్సాహంగా వచ్చింది అత్తవారింటికి. ఆ యింట్లో అడుగుపెడుతూనే తన ఉత్సాహపు వాగు మీద చన్నీళ్ళు జల్లినట్లైంది. సూటిపోటీ మాటలూ దెప్పిపొడుపులూ, వ్యంగ్యబాణాలూ, మడులూ ఆచారాలూ వీటిమధ్య ఊపిరాడనట్లే అయింది.

"ఆడపిల్ల అన్న తర్వాత సర్దుకుపోవాలి" అనే పాఠం పసితనం నుంచీ నేర్చుకుంది కాబట్టి మనసు ఎంత గిలగిలలాడుతున్నా అన్నిటికీ సర్దుకుంటూనే వుంది.

అనుకోకుండా పుట్టింటి పరిస్థితులు మారాయి తండ్రి పోయాడు. ఉన్నదంతా తనకు కట్నంగా ఇచ్చారు ఆస్తి ఏమీలేదు. అన్న ఏదో ఉద్యోగం చేసుకుంటున్నా, అతడి సంసారం అతనికుంది. ఈ పరిస్తితుల్లో తల్లి జబ్బుపడింది. అత్తగారి అనుమతి తీసుకునే తల్లిని చూడటానికి వెళ్ళింది తల్లి తనను కౌగిలించుకుని బావురుమని ఏడ్చింది. ఆ ముఖంలో దైన్యం చూడలేకపోయింది. "నేను ఆస్పత్రికి వెళ్ళనే" అని ఏడ్చింది తల్లి. శ్యామలకి పరిస్థితి అర్థమయింది.

అన్న శ్యామలని చాటుగా పిలిచి "శ్యామూ నా పరిస్థితి చూస్తున్నావుగా వెయ్యి రూపాయలు సంపాదిస్తున్నానన్న మాటేగాని ఏ నెలకా నెల ఇల్లు గడవటమే కష్టంగా వుంది. ఇప్పుడు అమ్మని గవర్నమెంట్ ఆస్పత్రికి పంపక నేను చెయ్యగలిగిందేముంది చెప్పు ? ఇంటికి డాక్టర్ని పిలిపించి వైద్యం చేయించగలిగే స్థితిలో వున్నానా నేను?" అన్నాడు.

శ్యామల ఆలోచనలో పడింది. ఏం విందో, ఏం చూసిందో తల్లికి సైకలాజికల్‌గా గవర్నమెంట్ హాస్పిటల్ అంటే భయం పట్టుకుంది. అక్కడ చేర్పిస్తే ఎప్పుడో పోయే ప్రాణం ఇప్పుడే గుటుక్కుమంటుంది. అన్న పరిస్థితి చూస్తూ చూస్తూ ఇంటికి డాక్టర్ని పిలిపించి వైద్యం చేయించమని ఎలా అనగలదు?

తను ఉద్యోగం చేసి తల్లికి వైద్యం చేయించాలని నిశ్చయించుకుంది శ్యామల. అదృష్టవశాన చిన్నప్పుడు తను చదివిన కాలేజిలోనే డిమాన్‌స్ట్రేటర్‌గా ఉద్యోగం దొరికింది. ఉద్యోగంలో చేరిన తర్వాతనే ఆ వార్త అత్తగారింట్లో చెప్పింది. పెద్ద దుమారం రేగింది. "మా ఇంటి కోడలు ఉద్యోగాలు చేసి ఊళ్ళేలక్కర్లేదు. ఎంత చదువుకున్నా, ఎంచక్కగా శ్రావణ మంగళవారాలూ, శ్రావణ శుక్రవారాలూ, నోములు నోచుకుంటూ లక్షణంగా ఇంట్లో వుండవలసిందే. మాకు ఉద్యోగాలు పనికిరావని ముందే చెప్పాము" అంది.

"ఓహ్! ఈవిడగారు ఉద్యోగం చేసుకుంటూ పుట్టింట్లో ఉంటుందన్నమాట. అయితే అన్నయ్య కాపరానికి వెడతడా ఏమిటి?" విరగబడి నవ్వుతూ వెక్కిరించింది ఆడబిడ్డ.

రాత్రి ఒక్క క్షణమైనా నిద్రపోనియ్యకుండా తన ప్రేమనంతా గుమ్మరించే పతిదేవుడు రుసరుసలాడుతూ "అక్కడ నువ్వు సంపాదించి మీవాళ్ళకు పెట్టిపోస్తోంటే నేనేం కావాలి? నీకు ఉద్యోగం కాలాలనుకుంటే ఇక్కడుండి చెయ్యి. నీ జీతం మనకే వుంటుంది"అన్నాడు ఉదారంగా.

శ్యామలకి ఒక్కసారిగా పెళ్ళిమీదా, అత్తవారింటిమీదా, భర్తమీదా, అందరిమీదా విరక్తి కలిగింది. మొదటిసారిగా ఏదో తెగింపు వచ్చేసింది. ఎవ్వరినీ లెక్కచెయ్యకుండా బట్టలు సర్దుకుని తల్లి దగ్గరకు వచ్చేసి ఉద్యోగంలో చేరిపోయింది.

డాక్టర్ ఇంటికొచ్చి వైద్యం చేస్తుంటే తల్లి మొదట్లో చాలా ఆనందించింది కానీ, అందుకోసం కూతురు తన కాపురం వదిలి వచ్చిందని తెలియగానే లబో దిబోమంది.

"శ్యామా! నాకీ వైద్యం వద్దే. నువ్వు మీ అత్తారింటికి వెళ్ళిపోవే. కాటికి కాళ్ళు చాపుకున్నదానిని నాకోసం నీ బ్రతుకు నాశనం చేసుకోకే" అని దీర్ఘాలు తీసింది.

"ఇప్పుడు నా బ్రతుకు ఏం నాశనమయిందమ్మా?" అడిగింది శాంతంగా శ్యామల.

శ్యామల ఏం మాట్లాడుతోందో, తల్లికి అర్థం కాలేదు.

"అదేమిటే, సంసారం వదులుకుని వచ్చేసి ఇంకా ఏం నాశనమంటావేమిటే? ఇంతకంటే సర్వనాశనమేముందే?" తల్లి ఏం మాట్లాడుతుందో శ్యామలకి అర్థం కాలేదు. అభిప్రాయ భేదాలు వచ్చి సంసారం వదిలేసినంత మాత్రాన ఆడదాని జీవితం సర్వనాశనం అయిపోతుందా? ఎన్నెన్ని కలతలతో కుళ్ళిపోతున్నా, నాలుగు గోడల మధ్యా వుంటే, సకల సౌభాగ్యాలూ వున్నట్లేనా?

"వెళ్తానులే ముందు నీ ఆరోగ్యం బాగుపడనీ" అని తల్లికి మాత్ర అందించింది.

అది మింగి "నా ఆరోగ్యం పాడుకానూ" అని తల పగలకొట్టుకుంది తల్లి.

శ్యామల భర్తకు అతని తలిదండ్రులు వేరే సంబధాలు చూస్తున్నారని వార్త వచ్చింది. అప్పటివరకూ తల్లికి కాస్త ఆరోగ్యం చక్కబడగానే ఉద్యోగం మానేసి అత్తవారింటికి వెళ్ళిపోవలనే ఆలోచనలో వుంది శ్యామల. అది భర్తమీద ప్రేమతో కాదు, సంసారం మీద అపేక్షతోనూ కాదు. లేనిపోని గొడవలు పడలేక "ఏదో ఒకలాగా జరిగిపోనీ" అనే ఒక ఉదాసీనభావంతో.

తన భర్తకు మరో పెళ్ళి వార్త శ్యామల మనసును విచిత్రంగా మార్చేసింది. ఏదో రోష జ్వాల రగిలింది మనసులో. వెనుకటి ఔదాసీన్యంకూడా మాయమయి పూర్తిగా విరక్తి పెరిగింది.

తల్లి మాత్రం ఈ వార్తకు తట్టుకోలేకపోయింది. "అయ్యో! అయ్యో! తెగేదాకా తాడు లాగొద్దంటే విన్నావటే? ఇప్పుడు అతడు మరొకళ్ళని పెళ్ళిచేసుకుంటే నీగతేం కావాలే? ఇప్పటికైనా త్వరగా మీ యింటికి పోవే. పోయి అతని కాళ్ళమీద పడు"

తల్లికి కలిగిన ఆవేదనలో నాలుగోవంతైనా శ్యామలకి కలగలేదు. వాళ్ళ కాళ్ళమీదపడి బ్రతిమాలుకోవలసినంత తప్పు తనేం చేసిందో అర్ధంకాలేదు.

అంతలో భర్త రాయబారానికి వచ్చాడు. తల్లి పొంగిపోయింది. మంచంలో వుండే, అల్లుడిగారి మర్యాదల కోసం ఆరాటపడింది. అతి సామాన్యంగా ఆహ్వానించింది శ్యామల.

"ఇప్పటికయినా నువ్వు వచ్చేస్తే అమ్మతో చెప్పి పెళ్ళి ప్రయత్నాలు మానిపిస్తాను" అన్నాడు భర్త.

"వస్తాను కానీ, ప్రస్తుతం నా జీతం మా అమ్మ వైద్యానికే ఖర్చు చెయ్యాలి"

"అయ్యో నా వైద్యం సంగతి ఎత్తకే. నేను చచ్చినా ఫరవాలేదు. మీరు సుఖంగా ఉంటే చాలు" అని గోలపెట్టింది తల్లి. శ్యామలకి చాలా చికాగ్గా వుంది. అక్కడినుంచి ఎక్కడికైనా పారిపోవాలని అనిపించింది.

"నువ్వు అలా షరతులు పెట్టడానికి వీల్లేదు. మా యింటికొచ్చాక అందరం కలిసి ఆలోచించుకుని ఎలా బాగుంటే అలా చేద్దాం."

"అయితే నేను రాను."

"బాగా ఆలోచించుకుని చెప్తున్నావా?"

"ఇందులో ఆలోచించుకోవటానికేం వుంది?"

భర్త కోపంతో వెళ్ళిపోయాడు.

అయితే, ఆ తర్వాత కొద్దిరోజుల్లోనే లోకంలో ఆడవాళ్ళందరూ, ఎన్ని చికాకులైనా అనుభవిస్తూ తమ సంసారాల్లోనే ఎందుకుండిపోతారో, బయటకు వచ్చి స్వతంత్రంగా జీవించగలిగేఅవకాశాలున్నా ఎందుకు రారో శ్యామలకి అర్థమయిపోయింది.

తల్లి తను తెచ్చిన డాక్టర్‌తో వైద్యం చేయించుకుంటూనే, తానేదో మహాపరాధం చేసినట్లు చూసేది.

తను పూలు పెట్టుకున్నా, మంచి చీర కట్టుకున్నా వదిన హేళనగా చూసేది. ఆ రకంగా అలంకరించుకునే హక్కు తనకు లేదన్నట్లు వ్యంగ్యంగా మాట్లాడేది. తను "అశోకవనంలో సీత"లాగ ఉండాలని ఉదారంగా సూచనలు ఇచ్చేది.

ఇంట్లోనే కాదు. కాలేజీలో సహితం శ్యామలకు ప్రతికూల వాతావరణమే ఎదురయ్యేది. బాగా చదువుకుని ఉద్యోగాలు చేస్తున్న ఆ మహిళలందరూ పరిహాసపు చూపులతో వ్యంగ్య వాగ్బాణాలు విసిరేవారు. అభ్యుదయ భావాలు వున్నామని చాటుకుంటూ బయట స్త్రీ జాతి విముక్తికి ఉపన్యాసాలు దంచేవారు సహితం, ఏదో ఒక వెక్కిరింపు మాట అని తమలో తాము మహదానందాన్ని అనుభవించేవారు.

భర్తకు మరొకరితో పెళ్ళి అయిపోయింది. తల్లి చాలా కృంగిపోయింది. శ్యామలకు మాత్రం బాధకు బదులు రిలీఫ్ కలిగింది. తనమీద ఏమాత్రం ప్రేమలేని అతడు తలిదండ్రుల చేతిలో మరబొమ్మలాంటి అతడు మరొకరిని పెళ్ళిచేసుకుంటేనేం? అతనికి మరబొమ్మలాంటి మరో భార్య దొరికితే ఆ ఇద్దరూ అయినా సుఖపడతారేమో?

తల్లి మాత్రం ఓపికున్నప్పుడల్లా సణుగుతూ, సణుగుతూనే చచ్చిపోయింది. అప్పటికే అంతంతమాత్రంగా వున్న వదిన తల్లి చావుకు శ్యామలే కారణమన్నట్లు మాట్లాడింది. శ్యామల సహించలేకపోయింది. వదినతో ఘర్షణ పడింది. మాటా మాటా పెరిగింది.

"నీలాంటిది ఇంట్లో వుంటే రేప్పొద్దున్న నా పిల్లలకు పెళ్ళికాదు" అనేసింది వదిన.

శ్యామల తన సూట్కేస్ తీసుకుని అన్న ఇల్లు అప్పటికప్పుడు వదిలేసింది. వదిన కోపానికి అసలు కారణం శ్యామలకి తెలుసు. అప్పటివరకూ జీతమంతా ఇంట్లో ఇచ్చేది. ఆ నెల తన జీతంతో చీరలు కొనుక్కుంది. అది వదిన కుళ్ళు. ఎప్పటికప్పుడు ఎవరో ఒకరి అదుపాజ్ఞలలో వుండవలసిందేనా? ఎందుకుండాలి? తను చేయరాని పని ఏం చేసింది?

అప్పటికప్పుడు ఎక్కడికి వెళ్ళాలో తోచక కాలేజీలో కాస్త స్నేహంగా వుండే కుసుమకుమారి ఇంటికి వెళ్ళింది.

తెల్లపోయిన కుసుమకుమారికి జరిగింది చెప్పి, "కొద్ది రోజులు మీ యింట్లో వుంటాను ఆ తర్వాత ఏదో ఏర్పాటు చూసుకుంటాను కాఫీ, భోజమూ, అన్నీ హోటల్‌నుంచే తెప్పించుకుంటాను. మీకేమీ ఇబ్బంది కలగనివ్వను" అంది.

అయిష్టంగానే "అలాగే" అంది కుసుమ. తన పిల్లలగది చూపించింది వుండటానికి. కుసుమ భర్త వచ్చాక అతనికీ, కుసుమకూ జరిగిన సంభాషణ అంతా శ్యామల చెవులో పడుతూనే వుంది.

"ఆవిడగారు ఇక్కడికి ఎందుకు వచ్చింది?"

"వేరే ఏర్పాటు చూసుకునేవరకూ మనింట్లో వుంటుందట. మనకి ఏ ఇబ్బందీ రాకుండా అన్నీ హోటల్‌నుంచి తెప్పించుకుంటానంది"

"చాల్లే... వెంటనే దయచేయమను. ఆవిడగారి విప్లవభావాలన్నీ నీకూ నేర్పిందంటే నేను చావాలి. ముందు బయటకు పొమ్మను. లేకపోతే ఆవిడతోపాటు నువ్వూ బయటకి పో"

చదువుకుని ఉద్యోగం చేస్తున్న ఆడదానితో ఇలా మాట్లాడుతున్నాడు భర్త.

కుసుమ వడలిపోయిన ముఖంతో వచ్చి "సారీ శ్యామా! మావారి కిష్టంలేదు. ఇలాంటి విషయాలు కుటుంబాలకు అప్రతిష్ట తెస్తాయి చూడు" అని నసిగింది.

శ్యామల అప్పటికే సూట్‌కేస్ సర్దుకుంది. అది చేతిలోకి తీసుకుని "మీవారు ఎప్పుడూ ఇలాగే మాట్లాడతారా? నువ్వు అదంతా సహిస్తూనే వింటావా?" అంది కొంచెం ఆశ్చర్యంగా

కుసుమ చిన్నబుచ్చుకుని "ఎప్పుడూ ఇలా ఎందుకు మాట్లాడతారు? ఆయనకు నేనంటే చాలా ప్రేమ. తనకు ఇష్టంలేని పనులు చేసినప్పుడే ... అయినా పిల్లల తల్లిని. ఇంతదానికే సంసారాలు పాడుచేసుకుంటే ఎలా?" అంది కాస్త దెప్పుతున్నట్లు.

కుసుమ తనకు ఇష్టంలేని పనులు చెయ్యనంతవరకూ అతనికి కుసుమంటే ప్రేమ. భలేగా వుంది ఈ ప్రేమ. మూడువంతులు అందరి ప్రేమలూ ఇంతేనేమో? కుసుమ పిల్లల తల్లి. ఈ దృష్టితో తను ఆలోచించలేదు ఇంతవరకు. తన సంతానం కోసమే ఆడది ఎంతో సహనాన్ని తెచ్చిపెట్టుకుంటుంది. మరీ అలవి మీరినప్పుడు తప్ప తిరగబడలేకపోతోంది.

కుసుమ ఇల్లు వదిలాక శ్యామల తెగించి ఒక మంచి హోటల్‌రూం తీసుకుని అందులో చేరింది. వయసులో వున్న ఆడది, ఒంటరిగా హోటల్‌లో వుంది అనగానే అందరి చూపులు శ్యామలమీదే. కుతూహలంగా ఆకలితో వెకిలిగా శరీరాన్ని కెలికే చూపులు ఏమి సంఘం ఇది? అలిసిపోయిన శ్యామలను ఏదో నీరసం ఆవహించింది. అంతలో తనకు తను హెచ్చరించుకుని మొండి ధైర్యంతో నిలబడింది. హోటల్ మేనేజర్, లక్ష ప్రశ్నలు వేసాడు. మనసు చిరచిరలాడుతున్నా శాంతంగా గంభీరంగా సమాధానాలు చెప్పింది.

ఒంటరిగా ఈ నడక ఎంత కష్టమో శ్యామలకు అర్ధమయ్యింది.

లోకంలో అందరూ దుర్మార్గులే వుండరు. డిమాన్‌స్ట్రేటర్‌గా శ్యామల సంపాదించుకున్న మంచిపేరువల్ల ప్రిన్సిపాల్ మంచితనం వల్ల శ్యామలకి కాలేజి హాస్టల్‌లోనే సీటు దొరికింది. అప్పటినుంచి శ్యామల ఒక మహాయజ్ఞంలాగా తన జీవితాన్ని తాను నిర్మించుకోవటం ప్రారంభించింది. కాలేజీలో ఉద్యోగం చేస్తూనే కంపెనీ సెక్రెటరీ కోర్స్ పాసయింది. అహర్నిశలూ చదువు తప్ప మరో వ్యాపకం లేకుండా శ్రమించింది. జనరల్ నాలెడ్జి అభివృద్ధి చేసుకుంది. ఒక మంచి

కంపెనీలో సెక్రటరీగా ఉద్యోగం దొరికింది. ఆ కంపెనీ ప్రొప్రైటర్ భరత్ సింగ్‌కి ఈ కంపెనీయేకాక, ఇంకా అనేక వ్యాపారాలున్నాయి. రాజకీయాలలోనూ తిరుగుతుంటాడు. ఒకటి రెండుసార్లు ఎన్నికలలో పోటీచేసి ఓడిపోయాడు. శ్యామలను చూడగానే ఆమెపట్ల ఆకర్షితుడయ్యాడు. ఏదో వంకతో ఊళ్ళో ఉన్నప్పుడల్లా ఆమె దగ్గర వచ్చి కూచుంటాడు. శ్యామలకు అర్థమయింది. ఆలోచించుకుంది. అతడు ఒప్పుకుంటే అతడిని పెళ్ళిచేసుకోవాలని నిర్ణయించుకుంది. శ్యామలలో అసాధారణమైన ఆకర్షణ వుంది. సింగ్ అందగాడు కాదు. కాని అనాకారి కాదు. చనువు పెరగనిచ్చింది. అందరూ చెవులు కొరుక్కోసాగారు. ఇలాంటివేవీ లక్ష్యం చెయ్యక్కర్లేని దశకు ఎదిగి పోయింది శ్యామల. ఎవరితో ఎలా మెలగాలో కూడా నేర్చుకుంది. సింగ్ ప్రేమ ప్రస్తావన తేగానే, తన విషయం అంతా చెప్పి పెళ్ళిచేసుకుంటే తనకు అభ్యంతరం లేదంది. సింగ్ కూడా ఆలోచనలో పడ్డాడు. శ్యామల అందమేకాక, ఆమె కార్యదక్షతకూడా అతనికి నచ్చింది. తన పరోక్షంలో కంపెనీ వ్యవహారాలు చూసుకోగలదు. ఆమె ప్రవర్తన కూడా నచ్చింది. ఇన్ని రోజులుగా చనువు ఇస్తూనే ఎంత దూరంలో వుండాలో అంత దూరంలో వుంచగలిగింది. శ్యామలను పెళ్ళిచేసుకోవటానికి సింగ్ ఒప్పుకున్నాడు. ఇద్దరూ రిజిస్ట్రారాఫీసులో పెళ్ళి చేసుకుని బాహాటంగా పార్టీ ఇచ్చారు.

"అందమైన అమ్మాయి కోసమే ఇన్నాళ్ళూ ఆగాను. ఇప్పటివరకూ నాకు నచ్చితే, వాళ్ళకు నచ్చక, వాళ్ళకి నచ్చితే, నాకు నచ్చక సంబంధాలన్నీ తప్పిపోయాయి. ఇంతకూ నువ్వు నా జీవితంలోకి వచ్చే అదృష్టం నాకు రాసి ఉంది" అని సింగ్ అన్నప్పుడు శ్యామల ఆనందించింది.

పెళ్ళయ్యాక శ్యామల కూడా సింగ్‌తోపాటు రాజకీయాలలో పాల్గొంది. తాను దేనికీ పోటీ చేయకపోయినా, సింగ్ తరపున ప్రచారం చేసింది. శ్యామల చాకచక్యం వల్లనే సింగ్ ఎన్నికయ్యాడు. మంత్రి కూడా అయ్యాడు. శ్యామల సౌందర్యమూ, కార్య నిర్వాహకత్వమూ, వాక్చాతుర్యమూ త్వరలోనే ఆమెను చాలా ప్రముఖురాలిని చేసాయి.

ఒకరోజున శ్యామలను చుడటానికి ఒకావిడ వచ్చింది. లోతుకుపోయిన కళ్ళు, చప్పిదవడలు, అస్థిపంజరంలాంటి శరీరం. కళాకాంతులు లేని ముఖం. చాలా దయనీయంగా వుంది రూపం.

"కూర్చోండమ్మా! మీరెవరు?" అంది ఆవిడ నీరసంగా నవ్వి.

"నేను మీ మొదటి మొగుడి రెండో భార్యని" అంది.

ఆ మాటలు ఎంత 'ఆడ్'గా ఉన్నా, మొదట నవ్వు వచ్చింది. అంతలో ఏదో చికాకు కలిగింది. తను మరచిపోదామనుకున్న పీడకల తన కళ్ళముందు కనిపించినట్లనిపించింది. కొద్ది కటువుగా "ఏం కావాలి?" అంది.

ఆవిడ చేతులు జోడించి "మీరలా మాట్లాడితే నేనేమీ చెప్పలేను. పుట్టెడు చిక్కుల్లో ఉండి, మీరు సాయపడతారని వచ్చాను" అంది.

"చెప్పండి"

"నేను హిందీ పరీక్షలు పాసయ్యాను. జిల్లా పరిషత్ స్కూల్లో హిందీ పండిట్ పోస్ట్ కావాలంటే అప్లై చేసాను. దయచేసి నాకు కాస్త ఆ ఉద్యోగం వచ్చేలాగా చూడగలిగితే..."

ఆశ్చర్యపోయింది శ్యామల.

"మీకు వయసు సరిపోతుందా?"

"సరిపోతుంది. నాకింకా ముప్పై నిండలేదు"

మరోసారి ఆశ్చర్యపోయింది. ఎంత గంభీరంగా వుందామనుకున్నా కుతూహలం అణచుకోలేక "మీవారు మిమ్మల్ని ఉద్యోగం చెయ్యనిస్తారా?" అంది.

"మొన్నటివరకూ చెయ్యనివ్వలేదు. మా అత్తగారికి కోడళ్ళు ఉద్యోగం చెయ్యటం ఇష్టంలేదు. ఆయన తల్లిమాట కాదనరు. నోములు నోచటం వంటా, వార్పూ ఇదే నా జీవితం ఇటీవల అత్తగారు పోయారు. పెరుగుతున్న ధరల్తో ఇల్లు గడవటం కష్టమయి ఆయనే ఉద్యోగం చెయ్యమన్నారు లేకపోతే నేను రాగలనా?"

"మీ వారికి తెలుసా, మీరిక్కడికి వస్తున్నట్లు?"

"ఆయన వెళ్ళమంటేనే వచ్చాను. నిజానికి నాకు మిమ్మల్ని చూడాలని వుంది"

కొంత సేపటివరకూ మాట్లాడలేకపోయింది శ్యామల. ఆవిడని జాలిగా చూస్తూ "మీ ఆరోగ్యం బాగుండలేదా?" అంది.

"పెళ్ళయిన కొత్తల్లోనే గోరింత దగ్గు వచ్చింది. ఎవరూ డాక్టర్కి చూపించలేదు. మా అత్తగారు తనకు తోచిన వైద్యమంతా నామీద ప్రయోగించింది. తగిన పత్యపానాలు లేవు. పోషణ అసలు లేదు. చివరికిలా దీర్ఘరోగిలా తయారయ్యాను. మీకు తెలియనిదేముంది? ఎప్పుడూ బోలెడుమంది చుట్టాలు. చేసిన ఫలహారాలు నాదాకా రావు. ఒంటిగంట దాటాక కాని భోజనానికి కూచోవటానికి వీలుకాదు. ఎలా వుంటాను చెప్పండి?"

"మరి ఈ పరిస్థితిలో విశ్రాంతి తీసుకోక ఉద్యోగమెందుకు?"

"ఇంట్లో వుంటే, నాకు విశ్రాంతి వుంటుందా ఉద్యోగం వంకతోనయినా కాసేపు బయట వుండవచ్చు. అదీగాక, మా పెద్దవాడు రెండుసార్లు మెట్రిక్ తప్పాడు. ఈసారైనా ట్యూషన్ పెట్టి చదివించాలి. రెండోదానికి ఎలా వచ్చిందో కంట్లో మెల్లవుంది .అప్పో సప్పో చేసి ఆపరేషన్ చేయించకపోతే దానికి పెళ్ళికాదు. మూడోది యింకా చిన్నపిల్లనుకోండి. నేను ఉద్యోగం చేస్తానంటున్నది సరదాకి కాదండీ అవసరానికి.."

"సరే!మీ బయోడేటా, మీరు అప్లై చేసిన ఉద్యోగ వివరాలూ ఇచ్చి వెళ్ళండి ప్రయత్నిస్తాను"

"థాంక్స్"

ఆవిడ వెళ్ళిపోయాక చాలాసేపటివరకూ కదలలేకపోయింది శ్యామల. ఆవిడ స్థానంలో తనను తాను ఊహించుకుని భయంతో జలదరించింది. ఆనాడు తన భర్త రెండవ పెళ్ళి చేసుకున్నప్పుడు అందరూ తన జీవితం నాశనమయిపోయిందన్నారు. తనొక్కతే అలా అనుకోలేదు. భగవంతుడా అలా బక్కచిక్కి పెద్దవాళ్ళ మూర్ఖత్వాలకి ఆరోగ్యం ధారపోసి, సుఖమూ, సంతోషమూ అనేది లేకుండా జీవచ్ఛవంలా ఉంటే, జీవితానికి సార్ధక్యమా? ఈ పరిస్థితులకు ఎదురు తిరగటం జీవితాన్ని నాశనం చేసుకోవటమా? ఎవరు కల్పించినవి ఈ అర్ధాలు?

పబ్లిక్ స్కూలు ఫస్ట్ రేంక్ తెచ్చుకునే తన కొడుకుని సంతృప్తిగా తలుచుకుంది శ్యామల. పిల్లల తప్పులేదు. సాధారణంగా ఎలా పెంచితే అలా పెరుగుతారు అనుకుంది.

కుసుమకుమారి కొడుకుకు ఉద్యోగం దొరికింది. కుసుమకుమారి పరమానందంతో తను సెక్రెటరీగా ఉన్న మహిళా సమాజం వారి చేత శ్యామలకి ఘనసన్మానం ఏర్పాటు చేయించింది. ఆ మహిళా సంఘసభ్యులు చదువుకున్న వారేకాని, నలుగురిలో తిరిగేవారు కారు. సభలలో ఎలా మాట్లాడాలో కూడా తెలియనివారు. మొదట మాట్లాడిన ప్రెసిడెంటు ఆడవాళ్ళని అలవాటుగా పొగిడే విషయంగా "ఇలాంటి పతివ్రతామ తల్లుల కారణంగానే మనదేశం ప్రఖ్యాతి పొందుతోంది" అంది. ఆ తరువాతి వారు అది అంది పుచ్చుకుని.

"శ్యామలగారిలాంటి పతివ్రతలు స్త్రీ జాతికే గర్వకారణం" అన్నారు

శ్యామల మొదటి భర్త రెండవ భార్యకు కూడా ఉద్యోగం దొరికింది. ఆవిడకూడా శ్యామల మెళ్ళో దండలేసి "ఇలాంటి పతివ్రతలు పదికాలాలపాటు చల్లగా ఉండి లోకానికి మేలు చేయాలి" అంది.

శ్యామల తన సన్మానానికి సమాధానం చెపుతూ "మీరంతా నన్ను పతివ్రత అని గౌరవించారు. కానీ, ఒకనాడు ఈ లోకమే నన్ను పతిత అని ఈసడించింది. నేను పతితను కాను. పతివ్రతనూ కాను. మనసున్న వ్యక్తిత్వమున్న స్త్రీని. స్త్రీగా అర్ధం చేసుకోగలిగితే అది చాలు. అంతకుమించిన ప్రశంసలు అక్కర్లేదు" అని కూచుంది. సభలో కరతాళ ధ్వనులు మోగాయి.

COMMENTS